

DOMOLJUB

Opise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vzstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. — Telefon 29-92.

Na misijonsko delo!

»Služba, posvečena tisku, ni manj važna kot izpreobrnitev divjih narodov.«

Sv. Peter Kanizij.

V zadnji številki »Društvenika« smo poročali, da bi morala biti prav vsaka slovenska katoliška družina naročena vsaj:

1. na en nabožni list (»Bogoljuba«),
2. na en politični list (»Slovenca« ali vsaj »Domoljuba«) in

3. na knjige »Družbe sv. Mohorja«.

Naročnina za vse te tri stvari skupaj zneso te naročimo »Domoljuba« letno — reci in išti — 78 dinarjev (»Bogoljub« 20 Din, »Domoljub« 38 Din in Mohorjeve knjige 20 Din), torej — poldrugi dinar tedensko. Recimo, da je res danes precej odstotkov naših rodbin, ki ne morejo žrtvovati niti poldruga dinarja tedensko za dober tisk in še nadalje upoštevamo, da je v Sloveniji približno eno tretjino rodbin, ki stoji pod vplivom veri nasprotnega tiska, potem bi morale imeti pri nas zgoraj navedene tiskovne ustanove okroglo po — 140.000 naročnikov, kajti vseh rodbin je v Sloveniji okroglo 235.000.

Pa če gremo še dalje: polovica teh rodbin — recimo — si izbere raje kak drug nabožni list in polovica (na štajerskem) je naročena na »Slov. Gospodarja«, nam še vedno ostane, da bi moral imeti

1. »Bogoljub« vsaj 70.000 naročnikov,
2. »Domoljub« prav tako vsaj 70.000 in
3. Mohorjeve knjige — 140.000 naročnikov.

Kako pa stoji s to stvarjo v resnici? »Bogoljub« in »Domoljub« dosežata približno polovico te naklade, »Mohorjeva družba« pa komaj dobro tretjino, ali z drugimi besedami: približno polovica naših hiš je še vedno brez »Bogoljuba« in »Domoljuba«, a Mohorjeve knjige ima komaj vsaka tretja slovenska krščanska hiša.

To je preprosto in enostaven račun, ki nam pa jasno pove vse, prav vse! Dokler ne zanesemo našega tiska še v te naše hiše, ne moremo in ne smemo biti zadovoljni in toliko časa tudi ne smemo in ne moremo prenehati z opozarjanjem na nujno potrebo intenzivnega dela za naš tisk. Knjiga in časopis sta danes med najvažnejšimi vladarji sveta in nedvomno najmočnejše orožje vsakega gibanja. Če se ne bomo zavedli te krute resnice, potem smo izgubljeni kot Slovenci in kot katoličani.

Na to ponovno opozarjamo ravno v teh zimskih tednih, kajti sedaj je čas, da napremo prav vse sile, da dosežemo zgoraj navedene številke, ki nam morajo lebdeti neprestano pred očmi, poprej se za nobeno ceno ne smemo zadovoljiti.

Toda kako? Jasno je, da tega ne more doseči en sam, vendar je pa prav vsak zave-

den Slovenec in katoličan poklican in dolžan, da pri tem sodeluje. Delo pa mora biti smoteno organizirano, če nečemo, da ostane vedno le pri besedah.

V vsaki slovenski župniji obstoji danes gotovo kaka nabožna organizacija. Če ni še Katoliške akcije, je pa Marijina družba ali katerokoli drugo društvo. V okrilju tega naj se izvoli kak odsek, ki sestavi pregled prav vseh rodbin domače župnije in pregleda, v katerih še manjkajo navedeni listi, potem pa na delo. Razdelite si vse rodbine, vsak naj jih prevzame nekaj in ne odnehajte, dokler ne dosežete

uspeha. Če ne gre pri že ostarelem gospodarju, ki že nima zanimanja za brige tega sveta, pa poskusite pri sinu, če ne uspete pri njem pregovorite mater, če odrače tudi ta, sporazumite se s hčerko.

Se dober mesec zime imamo, sedaj imamo čas sami in čas imajo tudi tisti, katerim bo naš prijateljsko propagandni obisk namenjen. Ne smemo odlašati torej prav nič več. Če bomo storili vsi svojo dolžnost, potem je ni sile na svetu, ki bi nas kdaj pogazila, potem smo lahko tudi brezpogojno gotovi zmage naših pravičnih zahtev in tudi našemu narodu se bodo »vremena izpremenila«. Tedaj: Vsi na misijonsko delo!

Se enkrat: Občinski proračun

Zaradi važnosti te poglobitve panoge občinske uprave naj napišemo še nekaj pojasnil k članku v zadnji številki »Domoljuba« na podlagi navodil, ki so jih prejele občine od banske uprave, kako naj sestavijo svoje proračune.

Predvsem se opozarjajo občine na razpis ministrstva za finance o sestavi občinskih proračunov, ki je bil objavljen v »Službenem listu« dne 15. novembra 1933. — Treba je pri sestavljanju proračunov paziti na dve okolnosti: na proračun po dvanajstinah za dobo od 1. januarja do 31. marca 1934, in na redni proračun za proračunsko leto 1934/35. Za prve tri mesece t. l. mora biti torej sestavljen poseben proračun.

Vse občane bo gotovo zanimalo, kakšne so smernice, po katerih se bodo morale ravnati nove združene občine pri svojem gospodarstvu. Naj torej navedemo najvažnejše:

Z nastopom novega proračunskega leta se mora smatrati gospodarska likvidacija starih občin v formalnem oziru za izvršeno. To je eno. Drugo je, da se mora izenačiti višina vseh občinskih doklad. trošarin, kakor vseh drugih občinskih davščin, in se mora pobirati od 1. aprila 1934 nadalje vsaka občinska davščina le v enotni izmeri po celi sedanjí upravni občini.

Vodilno načelo pri sestavi proračuna pa naj bo povsod — tako stoji v navodilih — največje varčevanje. — Glede raznih poglavij izdatkov veljajo posebne smernice. Navajamo le nekatere: Za osebne izdatke n. pr. se odreja, da je treba sicer v mejah zaukazanega varčevanja zadostno poskrbeti za nastavitve novih občinskih uslužbencev. Za javne naprave naj se postavijo v letošnjem proračunu kar najnižji zneski. Pri poglavju za socialno skrbstvo naj se razen potrebščin za zakonito ubožno preskrbo postavijo primerne postavke tudi za podpiranje brezposelnih. To velja posebno za industrijske občine. Dalje morajo občine poskrbeti za potrebna sredstva kmetijskim

skladom za pospeševanje kmetijstva in živinoreje. Tudi za ureditev in oskrbovanje vojaških pokopališč naj bi poskrbele občine. Naj ne pozabimo še na šolstvo. Za to morajo vsake občine v svoje proračune vnesti po odobrenih proračunih krajevnih šolskih odborov in sicer za vsako šolsko leto posebej. (Katehetskije nagrade morajo biti obsežene v šolskih proračunih. V tem pogledu so prejela šolska vodstva posebna navodila.)

Glede dohodkov, ki jih more dobiti občina za kritje potrebščin samo na podlagi rednega proračuna z različnimi davščinami, veljajo sledeča navodila. Poglavitni dohodek so slej kot prej doklade k direktnim davkom. Stopnja doklad ni omejena. Mora pa biti enotna za vse oblike neposrednih davkov in za vse obdavčence nove upravne občine. Drugi večji dohodki občin, ki ponekod celo presegajo davčne doklade, so razne občinske trošarine na pijače in na meso. Glede pijač je določeno, da občinska trošarina na vino ne sme znašati v selskih občinah več nego 1 Din od litra, v mestnih in trških občinah pa sme znašati največ 1.50 Din od litra. Trošarina na vinski mošt, pivo, rum, konjak, likerje in sadjevec naj se gibljejo v izmerah proračunskega leta 1933. Za trošarina na meso veljajo predpisi kot v prejšnjih letih, ki so bili objavljeni tudi v našem listu. Priporoča se posebno, da naj bodo trošarine sosednih občin kolikor mogoče enake, da se s tem onemogoči tihotapstvo. Nadaljnji dohodki so med drugimi občinske takse, ki se morajo letos zavoljo izvršene spojitve občin povsod na novo skleniti. Glede občinskih davščin na ponočni obisk gostiln in od postelj za prenočevanje tujcev je rečeno, naj se pazi zlasti na to, da ne bodo ovirale tujkega prometa, da pa se v obče ne priporočajo. Občine ne smejo pobirati nikdar katerekoli davščine, ako nimajo za to zakonite odobritve.

Občinskega proračuna potem, ko ga sklene občinski odbor, ni treba več razglasiati

AMERIKA

Razno. V Ely Minn. sta umrla 73 letni Smuk iz Dolenje Pake pri Črnomlju in Peter Režek, doma iz Kraškega vrha pri Metki. — Pri občinskih volitvah v Forest City Pa. je bil znova izvoljen za župana Slovenec Martin Muhič. — Za 35.000 se je znižalo v l. 1933 število brezposelnih v Clevelandu. — V tem mestu je preminul Tom Zabkar, star 54 let, rojen v Studencu pri Ljubljani.

DROBNE NOVICE

Bolgarska kraljeva dvojica obišče uradno Bukarešto dne 25. januarja.

Za šefa nemškega generalštaba je imenovan general Fritsch.

50 ljudi je bilo mučenih do smrti v hitlerjskem taborišču v Dachanau, piše „Manchester Guardian“.

Iz zasede je bil ubit predsednik južno-nemškega parlamenta Hattingh.

Trikratno povišanje carine bo najbrže zahtevale one države, ki Ameriki niso plačale obrobinskih vojnih posojil.

Razne protiverske zakone hoče nova nemška vlada razveljaviti.

Za 850 milijonov mark so narasle v l. 1933 finančne vloge v Nemčiji.

6000 članov Železne garde so zaprli v Romuniji.

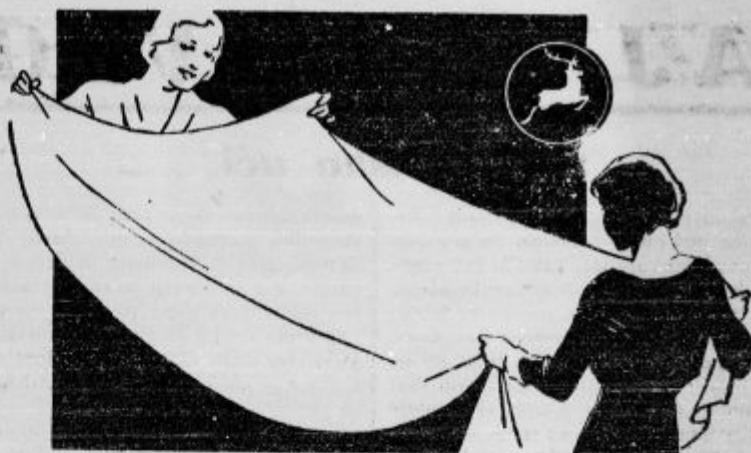
Do krvavih demonstracij je prišlo v Cestovcu med hitlerjevskimi študenti in policijo.

390 mrtvih je bilo te dni pri neki železniški nesreči v Rusiji.

Italijansko letalo je strmoglavilo v Tripolju; šest mrtvih.

Dosedanji praški nuncij Peter Ciriaci je imenovan v isti lastnosti v portugalsko Lisabon.

Hitlerjevci so zaprli 6 katoliških duhovnikov, ker so s priizničnimi kritikovali sedanji nemški režim.

Vsaka gospodinja mu ostane zvesta!

Po pravici! Lepo čisto — dolgo dobro ohranjeno perilo: vse veselje, ki ga ima gospodinja s svojim dragocenim perilom, izvira iz Schichtovega terpentinovega mila.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

..ampak
poprej za
namakanje:
Ženska
hvala!

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

ST. 5-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

„Ta jed ni dobra“

»Ječmenček pa ni dober« — je rekla iz Metke, — i. t. d. — To smo brali pred nego polstoletjem v prvem abecedniku, katerega smo črpali osnovne pojme učence. Toda le počasi! Prvi stavek berila je bil, da je kazal na otročjo objestnost, morda tudi razvajenost; nič ne vemo. Vemo pa, da je zgodbi ob koncu berila postal prav tisti ječmenček (po naše ješprenj ali ričet) za tisto Metko prava slaščica. Zakaj? —

Modra mati ni šla po prvi trmi nemara malo preveč razvajene hčere pripravljati za cvrtja in ji rezat z maslom ali medom mazanega kruba, marveč je lepo spravila ječmenj v toplo peč ter ga dala izbirni Metki večerjo. Pa se je uresničil pogovor, da je Metka najboljši kuhar, še boljši kakor »strie z medom«, kakor pravi naš narod, ako pripravi koga glad, da s slastjo použije kako »ječmenj« jed. Ne bo škodovalo, če kličemo spomin to poučno šolsko berilo današnjim otrokom, a nič manj tudi staršem. Kajti res je, da še danes živi med nami na stotine in stotine izbirnih Metk zlasti v takozvanih »oljnih« hišah; še danes pravim, ko je med nami na stotisoče bednih ljudi, ki dobesedno »raja« in ki si včasih ne morejo privoščiti »slanega kropa«. Saj vemo, da jih je nešteto in nimajo niti za sol, še manj za kurivo ter

so hvaležni Bogu in dobrim ljudem za ostanke jedi, če jih le dobe. Ali je med tistimi, ki bodo brali te-le vrste, kaj izbirnih Metk in takih, ki jim dajejo še potuho? Pa še takih, ki živijo v razkošju in razvajenosti? Skoraj se ne da dvomiti o tem. Zato je vsekako prav, ako napišemo tudi o tej stvari nekaj.

Pomniti moramo, da je vsaka, prav vsaka boljše ali slabše pripravljena jed dar božji. Zato je naravnost greh, ako se kak razvajenček ali razvajenka namrduje jedi, češ: ni dobra, ali celo »je za nič«. Ako je jed pripravljena vsaj po domače priprosto in snažno, je za namen, da ohrani in vzdrži človeka pri življenju, istega prehranjevalnega pomena, kakor so izbrana jedila razkošnih kuhinj bogatašev. No, res je, da po deželi med ljudmi, posebno med otroci revnejših slojev, take izbirnosti ali kakršna vlada med premožnejšimi. Pa celó tukaj se dobe razvajenci, ki jed prej povohajo nego jo pokusijo. Kaj še le pri premožnejših ljudeh ob širokih cestah, ki vzle vsaj bedi današnjih dni prav nič ne čutiljo krize!

Pa najsi bo na deželi ali v mestih in trgih: Nehvaležnost je nasproti samemu Stvarniku, ako mladina prezira kako jed in jo zaničljivo zavrača, ker ji morda kaša in močnik ne ugaja tako, kakor ocvrtina. O, koliko milijonov ljudi je že dobilo zdrava lica in krepke mišice ob kaši, močniku in krompirju v obliči! A koliko razvajencev je že izhiral in

zbledelo ob slaščicah, ko so izbirali jedila in zametavali in zavračali taka, ki jim iz zgolj samih kapric niso bila po godu. — Koliko pa imajo krivde pri tem tudi naše včasih predobre mamice! — Le ne takoj ugoditi otroku, ako mu ni všeč kaka jed, razen v primerih bolehavosti. — Ako gre samo za trmo, tedaj je treba pač počakati, da pride »strie z medom« — glad, pa naj se otrok še tako repenči in kuha, kakor pravimo, rilec. — Nič manj neodpustljivo je, ako starši sami, posebno pa mehke mamice dajejo slabe zglede svojim otrokom s tem, da sami in same obgodrnajo vsaj vsako tretjo jed, češ: ni dobra, ali kaj dobrega in boljšega bi rada. Razumljivo je, da izgarana mati, posebno taka, ki je imela križe in trpljenje z bolečinami ob številnih otrokih, ne more prenesti vsake jedi kakor človek z zdravim želodcem. Toda na čisto napačni poti je, ako godrnja čez jed, ki ji ne prija ali je morda res ne more uživati, vpričo otroka. Ne takol že od najnežnejše mladosti je treba tudi v tem pogledu vzgajati otroke, ki so muhasti že od rojstva. Ne samo maslo in med, ampak tudi kaša je otroška paša, kakor pravi resnični in stari slovenski pregovor. — Izkušen oče.

»Domoljub« je barometer našega verskega in narodnega gibanja. Katoliški Slovenci, ali se zavedate tega?

KAJ JE NOVEGA

Japonska uči

V zadnjem času piše časopisje, kako Japonci z bajno nizkimi cenami po vsem svetu izpodrivajo vso konkurenco. Tako je vsa Amerika polna japonskih električnih žarnic, ki veljajo le po 2 dinarja, nalične peresnike z zlatim peresom prodajajo pa kar po 4 Din, kole-sar prodajajo po 200 Din, žepne ure pa kar na kilogram in sicer kg žepnih ur po 400 do 500 Din. Ali ne samo to, da prodajajo Japonci svoje izdelke tako poceni, oni tudi izdelujejo kar se sploh danes zahteva. Najbolj pa se vidi obseg japonskega dumpinga iz tega, da z uspehom prodirajo na tuje trge s svojim blagom tudi v države, ki so doslej bile v izdelavi teh predmetov neprekošljive. Tako ponujajo Japonci svoje galoše na švedskem, svoje škotsko sukno na škotskem, umetno svilo v Italiji in Franciji, ure v Švici in vedno so cenejši tudi od najbolj vpeljanih in znanih tujih firm. Že pišejo listi, da hočejo Japonci osvojiti vso svetovno zunanjo trgovino in da je brnena nevarnost danes tako aktualna, kakor še ni bila nikoli.

Nadalje pišejo listi, da morejo Japonci

doseči tako velike uspehe le zato, ker nad vse sramotno plačujejo svoje delavce. Za 10- do 12 urno delo dobi delavce na dan le 10-35 dinarjev, a s 35 dinarji da so že plačani najbolj-ši strokovnjaki. Sicer pa znaša dnevna mezda v italcihah svile 16 Din, v italcihah bombaža 11, v tvornicah vžigalic pa samo 9 do 10 Din.

Kako more Japonska doseči tako velike uspehe v zunanji trgovini? Prvič zato, ker je vse njeno gospodarstvo — na temelju izkušenj drugih držav — do skrajnosti organizirano. Drugič je bila vsa zunanja japonska trgovina naravnost pod vodstvom in zaščito države in vsako zunanje zastopstvo Japonske je bilo v službi zunanje trgovine. Tretjič so Japonci neverjetno domoljubni in skromni ljudje. Ves narod dela za razvoj industrije in zunanje trgovine z odločno samozvestostjo, ki je sicer običajna le na bojne mpolju. Četrthi so si Japonci znali sicer pridobiti vse moderne iznajdbe, a so vendar ostali zvesti svoji narodni zgodovini. Običajev svojih očetov niso zametavali. Tudi v tem je razlaga za njih izreden uspeh. (Po »Trg. listu«.)

d Ne smemo dopuščati, da nam leže jedi ne prebavljene v želodcu, ne smemo jesti slabo prikuhanih jedi, marveč brigati se moramo za dobro prebavo in urejeno stolicco, brez katerih ni pravi- nega kroženja krvi in seveda tudi ne pravega zdravlja. Ako čreva ne delujejo redno, nam dobro store Fellerjeve kroglice »Elsa«, ki zanesljivo delujejo, so popolnoma neškodljive in ne dražijo čre- Fellerjeve »Elsa« kroglice krepe želodec, čistijo telo in kri, 6 škatelj Din 30, 12 škatelj Din 50; zavojnico in poštnino vred pri lekarnarju Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 16. Sav. banovna

d Denar za zgradbo Pohorske železnice je menda zagotovljen; 3 milijone dinarjev bo posodila neka švicarska finančna skupina.

d Prestop v Pravoslavje: Zadruga »Nova doba« piše: »Klub pravoslavnih Slovencev v Celju sporoča: »V znak protesta proti vaticanski politiki napram slovenski in hrvaški manjšini v Primorju se prestopili iz rimske-katoliške v pravoslavno vero naslednji gg. in ge: Sasa Dolšakova, zasebnica; Milan Kesser, soprogo in sinom; sreški šolski nadzornik Anton Fink s soprogo; Marija Troščeva, zasebnica; Vlado Čujko, kovač; Janko Prica, kaptan v p.; posestnik Anton Kresnik s soprogo; Vinko Schreiner, odvetnik; Mila Pernežova, uradnica; Karol Muhar, železničar v p. Nadaljnje priobčitev sledijo.«

d Velik gasilski dom hočejo zgraditi v Ljubljani. Naše mnenje je, da je raznih domov v Ljubljani že preveč.

d Veroizpovedi v naši državi. Najmanjše cerkveno obdobje tvorijo v državi armenski katoličani, ki jih je 63. Budistov je 2641 in sicer so to Kalmuki, ki so pribežali k nam z ruski begunci. Adventistov je 993. Prav toliko je tudi metodistov. Starokatoličkov je 723. Anglikanske-evangeljske veroizpovedi nimajo narodnosti 113.218. Iste vere toda Slovenci 62.061, reformiranih protestantov pa 55.800. Muslimanov so našli 1.561.166, judov 21.355, katoličanov 5.216.847, pravoslavnih 6.785.901.

d Znižanje plač ljubljanskim mestnim uslužbencem? Na seji finančnega odbora ljubljanskega občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se znižajo vse plače mestnih uslužbencev, ki presegajo 2000 Din na mesec za 3 odst. sklep postane veljaven šele potem, ko ga potrdi občinski svet. — »Trgovski list« piše, da bi to umestno, če bi občinski svet odklonil potrditev sklepa finančnega odbora in pustil mestnim uslužbencem njih dotedanje plače. ki itak niso pretirane. Samo s kroženjem denarja se odpravi kriza in ta dokaz drži bolj, ko vsi slepi nasveti od drugod. In po to resnici naj se ravna tudi ljubljanski občinski svet.

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarji v Ljubljani

d Cene kožam. Združenje usnarjev je določilo za prihodnje tri mesece cene za vsake kože tako-le: kože I. vrste po 7 do 8 Din, II. vrste 15 odst. ceneje in tretje vrste po vrednosti. Druge kože so se v Ljubljani plačevale: volavske po 9, kravje po 8, bikove po 6 do 7, telečje po 13, kože domačih prašičev po 8,50, in hrvaških po 4 Din za kilogram.

d Znižana poštnina. Opozarjamo, da je od 1. januarja t. l. zvišana poštna pristojbina za navadna pisma v inozemstvo, ki tehtajo do 20 gr s 3 na 3,50 Din, za dopisnice pa z enega in pol na 1,75 Din. Za Italijo je poštna pristojbina za navadno pismo 20 gr zvišana na 2,50 na 3 Din, za dopisnice pa z 1,25 na 1,50 Din.

d Strahov grad v Stari Loki, doslej last veleindustrijalca g. Dolenca, je kupilo to dni

OSEBNE VESTI

d Sedemdesetletnik je postal pesnik g. Anton Hribar, župnik v Zalem logu nad Zeleniki. Log ga živi še mnogo let!

d Sedemdeset let je preteklo, odkar je zagledal luč sveta ljudski pisatelj in skladatelj g. Anton Kosi, šolski ravnatelj v p. v Srediscu. Ziveli!

d Pred 70 leti je zagledal luč sveta Anton Zorko, upokojeni vlakovodja v Mariboru.

Dr. Krek Miha

odvetnik v Ljubljani, preseli svojo pisarno na Dunajsko cesto 38 (Zadruga zveza)

d 60 let je dopolnil organist-skladatelj g. Janko Čirč. Znane je njegova skladba »Tam na vrtni gredi«, ki je že ponarodela. Zasluznega moža Bog živi še mnogo let!

d Za provizorja lavantinske župnije Dobova je s 1. januarjem nastavljen g. Josip Logar, doslej duhovnik ljubljanske škofije.

DOMAČE NOVICE

d Japonska konkurenca sega že do nas. Se pred par leti smo se smejali tistim, ki so trdili, da zna priti k nam japonsko blago in delati konkurenco našim proizvodom. Danes smo že tako daleč, da so prišli Japonci že v Zagreb in skušajo tamkaj najti zastopnike za svoje izdelke. Proti temu se je postavilo zagrebško trgovsko in industrijsko zastopstvo in skuša na vsak način preprečiti uvoz japonskega blaga. Kako nevarna je japonska konkurenca, ali kakor pravijo dumping, se razvidi iz tega, da so japonske žarnice prodrele že v vse države in se povsod prodajajo po naravnost smešno nizkih cenah. Tako skušajo prodirati tudi s tekstilnim blagom, ki je sicer nekoliko slabše po svoji kakovosti, toda zato mnogo ce-

neje nego blago drugih držav. Celo japonski svinčniki so že prodrali v našo državo. Nič manj nevarna ni japonska konkurenca pri kmetijskih pridelkih. Tako je od oktobra meseca nadalje dospelo v Trst mesečno 20-30 vagonov japonskega fižola, koksa in mandalona, ki se prodaja franko Trst po 2 Din do 2,30 Din kilogram. Primerjajmo sedaj naše cene, tedaj vidimo kaj imamo pričakovati od našega izvoza fižola v Italijo in Francijo. To da resno misliti našemu kmetijstvu, katerih edini izvozni pridelek je bil dosedaj že fižol. Če se ta odpade, potem Slovenija nima nobenega poljedelskega proizvoda več za izvoz.

d Pojasnilo. V zadnji številki našega lista smo med domačimi novicami na strani 20 prinesli vest glede nove ureditve obrestne mere pri hranilnicah in posojilnicah. To vest je treba razumeti tako, da sta se Zadruga zveza in Zveza slovenskih zadrug dogovorili, naj njune članice ne obrestujejo vezanih vlog višje kot 5%, nevezane pa ne višje kot 4%. S tem pa ni rečeno, da jim morajo tako visoko obrestovati. Verjetno je, da bodo šli denarni zavodi z obrestno mero nižje. Po zakonu o zaščiti kmeta so predpisane obresti za dolžnike in če bi se istočasno ne znižale tudi obresti za vlogge, bi morala kmalu vsaka hranilnica iti v konkurz.

d Še enkrat bodo volili. Upravno sodišče v Celju je ugodilo pritožbi zoper občinske volitve, ki so se vršile dne 15. oktobra 1933 v občini Motnik v kamniškem okraju in jih po § 50 zakona o občinah razveljavilo. Kakor znano, je takrat predsednik volivne komisije proglasil za neveljavno kandidatsko listo posestnika Janez Učakarja, ker je na ujez manjkal podpis sodnika. Ta razlog pa po zakonu ni bil utemeljen in upravno sodišče je odločilo, da se morajo po § 50, odstavek 5 zakona o občinah vršiti v mesecu dni od prejema te odločbe v občini Motnik nove volitve.

d Družba koč divjadi bo na velesejnskem prostoru v Ljubljani dne 22. januarja 1934.

ruštvo dom slepih. Novi dom je namenjen mladim slepim. Ko bo poplavljen, se preseli vanj tudi banoška šola za slepe otroke v Kočevju.

d Kdor dovrši argovsko akademijo, lahko nadaljuje učenje na vseučilišču. Tako je odločil naš prosvetni minister.

d Novi poročni zakoni v pravoslavni cerkvi so stopili z letošnjem Novim letom v veljavo. Obsegajo nekatere zanimive novosti. Tako se n. pr. pravoslavni duhovnik ne more drugič poročiti. Dalje je olajšana pravoslavna vernikom razporeka. Kot veljaven vzrok očitve zakona se smatra n. pr. odpad od pravoslavne vere, kaznen izobčenja iz pravoslavne cerkve itd. Zanimivo je, da je vprašanje mešanih zakonov urejeno popolnoma po tozgovnih katoliških odredbah. Od nepravoslavne žena se zahtevajo ista jamstva in obave, kakor jih predpisuje katoliška Cerkev. d Nekatoliškega zakonskega druga. Po nepravoslavnem duhovniku sklenjena poroka se zahteva enega od zakoncev ali tudi uradno lahko proglašajo za neveljavno.

d Vinski sejmi v Ivanjkovcih. Čeprav je bila lanske trgatev slaba, da je ostalo le malo vina, je bil vendarle sejem v Ivanjkovcih prav uspešen. 38 vinogradnikov je razstavilo 600 hl novega in 800 hl starega vina. Razstavo je otvoril s primernim nagovorom narodni poslanec Petovar. Tudi v kupčijem pogledu je bil sejem v Ivanjkovcih uspešen. Prodanih je bilo več sto hektolitrov in nekaj tudi v Avstrijo. Novo vino je bilo po 4.50 do 6.50 Din, stara vina pa so se prodajala po 6 do 8 Din liter. Prireditelj je znova potrdila, da so vinski sejmi v Ivanjkovcih zelo priljubljeni, tako pri vinogradnikih ko pri kupcih.

MEĐ BRATI HRVATI

d 5 milijonov za šumarsko fakulteto v Zagrebu. Prvo poslopje za šumarsko fakulteto v Maksimiru v Zagrebu je že dograjeno. Sedaj priručajo še notranja dela. Vseh zgradb je planiranih deset. Za drugo zgradbo je ministrstvo že odobrilo 5 milijonov. Ker so vsi deli že gotovi, bodo pričeli z delom kakor bo vreme dopuščalo.

d Privleka sta vrečo s denarjem na suho. Parni pismoša Kornar v Splitu je nesel parnik »Crikvenica« 5000 dinarjev v košarici. Ko je šel čez novo obalo, mu je vreča denarjem po nesreči padla v morje. Kornar je bil ves obupan. Dva fanta sta pa skočila v morje, se potopila in privlekla vrečo denarjem na suho v največje veselje pismoše, ki je vrečo odnesel na parnik in jo tam dal.

— Pri revmi v glavi, ledjih in plečih, pri vseh boleznih, bolečinah v boku, trganju v križu se z velikim pridom uporablja zdravna »Franz-Josef« grenčica za dnevno klenjenje prebavnega kanala. Vseučiliške analize dokazujejo, da je »Franz-Josef« zdravilo, posebno v srednji in starejši življenjski dobi, izborna čistilo za želodec in črevo.

d Nov katoliški tednik »Istina« je prišel na svet na Sušaku.

d Volčja nadloga. Dne 8. t. m. zjutraj ob 11 uri sredi ceste čakala tolpa volkov na avtomobil, ki vozi med Lečevico in Splitom. Volkovi so pritepli s planine Kozjak in se ustavili med ceste, kakor da bi čakali na svoje žrtve.

Ali imate
lepe, bele
zobe?

Oni so najlepši
naravni nakit.

Naj Chlorodont skrbi za lepoto
in zdravje Vaših zob. Če se
zjutraj in zvečer uporablja

**zobna pasta
Chlorodont**

postanejo zobje sijajno beli in
zobni emaji se ne pokvari.

Mala tuba Din. 8.-
Velika tuba Din. 13.-

Z avtobusom se je vozilo nekaj orožnikov in finančnih stražnikov, ki so začeli streljati na volkove, pa niso nobenega ustrelili. Volkovi so se ustrašili streljanja in pobegnili na planino. Splitska lovka društva nameravajo s pomočjo kmetov napraviti pogon na to tolpo volkov, ki po okoliških vaseh koljejo kmetom živino in povzročajo veliko škodo.

d Za odpravo nočnega dela v pekarnah so se izjavili zagrebški peki.

d Zarebški gostilničarji zahtevajo, da uvede banovina v smislu uredbe o javnih delih trošarino na vino in žganje.

d Močno gibanje se je začelo med vojvodinskimi Nemci proti sedanjemu vodstvu nemške manjšine v Novem Sadu. Novo mladinsko gibanje, ki ga vodi dr. Haslinger, hoče baje iskreno sodelovati z jugoslovansko večino za napredek Jugoslavije.

IZ NASE PRESTOLICE

d Kralj Aleksander in kraljica Marija sta se po skoraj enomesečnem bivanju v Zagrebu vrnila 11. januarja v Beograd.

d Letos mine sto let odkar je izšel prvi srbski časopis »Novine srpske«. V Beogradu hočejo ta jubilej slovesno praznovati.

d 30 jugoslovanskih književnikov je odpotovalo v Setijo, da obiščejo svoje bolgarske tovariše. Iz Ljubljane je odšlo šest književnikov.

d Gledališko šolo odpro 18. februarja v Beogradu. Sprejemali se bodo gojenci, ki so izvršili 4 razrede osnovne šole in del srednjošolskih študij. Pri sprejemu bodo morali delati sprejemni izpit. V gledališko šolo pa bodo sprejeti tudi oni, ki nimajo zahtevane šolske izobrazbe, kažejo pa velik igralski talent. Pouk bo trajal tri leta.

d 878.000 zadrugarjev je bilo v letu 1932 v Jugoslaviji. V primeri s prejšnjim letom se je število zadrugarjev zvišalo za 131.000.

d Bolgari so naročili kovanje svojega srebrnega denarja v Jugoslaviji. V poštev pridejo 50 in 100 levski novci v znesku 400 milijonov levov. Doslej so delali denar za Bolgarijo Madjari.

d Naknadni sporazum o dopolnitvi trgovinske pogodbe z Italijo je bil podpisan dne 4. januarja v Rimu. Italijansko časopisje poudarja velik pomen tega gospodarskega dogovora in se nadeja tudi ugodnih političnih posledic.

d Avtomatično telefonsko centralo dobi Zemun. Postavljenih bo 50 direktnih telefonskih zvez med Zemunom in Beogradom.

d 295.461.000 Din je bilo izdanih od leta 1919 do 1. 1933 za tlakovanje Beograda.

d 1.594.000 muslimanov je v Jugoslaviji po najnovejših podatkih.

NESREČE

d V Paki je nesrečno utonil posestnik Klanšek pod. Penšek iz Skornega.

d Ko je šla po seno za konja je padla z lestve in se do smrti pobila gospodinja M. Klun iz Dolenje vasi. Pred 13 leti se je njen mož Lovro na istem mestu in na isti lestvi ponesrečil in mrtve obležal pod lestvo.

d Vlak je do smrti povozil mizarja Janeza Vesela iz Sodražice, ki je že med vožnjo skočil iz vlaka in prišel pod kolesa.

d Ko sta pregledovala progo. Pri Vinkovcih se je te dni v megleni noči pripetila strašna nesreča, pri kateri sta prišla ob življenje dve železničarji, in sicer nadzornik proge Ferdinand Ogurek in delavec Franjo Ilić. Ogurek in Ilić sta se peljala po progi v malem vozičku in pregledovala progo. Vozila sta se pravilno po desnem tiru. Za njima pa je privozila iz Vinkovcev lokomotiva, ki je v megli nista videla in nista mogla slišati zaradi mrčnega ropotanja motorja na vozičku. Lokomotiva, ki je vozila s precejšnjo brziho, je v megli naletela na voziček s tako silo, da je Ogureka vrglo z vozička med tračnice, kjer si je prebiti ločeno. Ilića pa je sunek vrgel pod kolesa lokomotive, ki so ga povsem razmesarile. Oba zapuščata družini.

d V spanju se je zadušil. Ono noč se je v Domžalah pripetila smrtna nesreča. Posestnik Ferdinand Zupan, star okrog 50 let, je zvečer v postelji kadil cigareto. Med kajenjem je zaspal in goreča cigareta je padla na postelj, ki je pričela tleti. Ker je v sobi kmalu zmanjkalo zraka, ni nastal požar, pač pa se je posestnik Zupan v spanju zadušil. Ko so zjutraj odprli vrata, je butnil iz sobe cel oblak dima, posestnik pa je bil že mrtve na postelji.

d Naenkrat je planil pokonec. V vasi Dabru pri Otočcu je posestnik Smolčič Jure zadnje čase kazal pogostokrat znake slabomnosti. Domisljeval si je, da ga nekoč preganja. Te dni je večerjal s svojo družino. Naenkrat pa je planil pokonec, divje zavpil in zbežal ven. Svoji so planili za njim, da bi ga zadržali. Smolčič pa je bežal skoz mrak do vaškega vodnjaka, skočil vanj in utonil.

NOVI GROBOVI

d Dolgost življenja našega je kratka. V Parizu je umrl podpredsednik jugoslovanske kolonije 55 letni Rudolf Kavšek. — V Velikem Mengšu je mirno v Gospodu zaspala 21 letna Stana Funtek, ki je dovršila državno učiteljstvo. — V avstrijski županiji Königsbrunn je izdihnil svojo blago dušo g. Nikola Stazinski, ki je svoj čas župnikoval tudi v Planini pri Vipavi. — V Kranju je odšel po večno plačilo Franc Schiffer, posestnik in gostilničar. — V Mozirju je zapel mrtvaški zvon Marij

Stranec, posestnik in gostilničar. — V Gorici so poslopili Elno Roco Avramovič Bodmer, vdova po nekdanjem finančnem svetniku. — Na celjskem okrajnem sodišču so poročili v grob trgovca in posestnika Josipa Zidanika. — V Ljubljani so umrli pekarski mojster Josip Štarič, 78 letnik, Ivan Poljanec in Trbovelj, 66 letnik, ruski emigrant Aleksander Popov in Roca Bodermann. — Daj jim, Gospod, večni mir in pokoj!

RAZNO

d 143 ljudi kaže Jugoslavija, takih narod. in umrlo letno po več milijonov čistih dohodkov. Pišeja, da jih je: v Beogradu 41, v Zagrebu 32, v Ljubljani 18, v Sarajevu 17, v Novem Sadu 11, v Splitu 9, v Nišu in Banjaluzi po 5, v Skoplju 4 in v Podgorici 1. V primeri z drugimi državami je prvi nas število večkratnih milijonarjev nisko. Avstrija n. pr. ki ima polovico manj prebivalcev, kaže 2000 milijonarjev.

— Pri obdelavi vseh enega zdravila uporablja naravno sfrani Jureševac grešne jako odvisno človeka in dela tako veliko.

d Zanimiv primer. Nemška manjšina ima na Madžarskem 50 nemških in 118 nemško-madžarskih kol ter pride 3281 Nemcev na eno kolo. Na Češkoslovaškem pa imajo Madžari 840 madžarskih kol in pride na eno kolo 890 Madžarov!

d Predolg jezik sepe. Oni dan se je vršila pred celjskim okrajnim sodiščem razprava radi razdeljenja časti na tobo g. Jezernika Franca, posestnika iz Rupe, občina Smartno v Rožni dolini, bivšega župana, proti g. Potočniku Antonu, posestniku iz Slatine, občina Smartno v Rožni dolini. Potočnik je očital Jezerniku, da je za bosa županovanja zapravil 10.000 Din občinskega premoženja. Potočnik je oditek priznal in obdaloval, nakar je bil obsodjen na 7 dni zapora in 120 Din denarne karni, pogojno za 1 leto. Jezernika je zastopala pisarna odvetnika dr. Ogrinka.

d Župana sta razfalila. Lani, marca meseca sta poslala Lojze Požar in Metod Rak iz Prevoja pri Lukovici na okr. glavarstvo v Kam-

niti vlogi, češ, da pobira župan po 250 Din takse na živinske potne liste, da pa te ni v občinskih računih nikjer napisano. Župan ju je radi tega tožil. Po zavrnitvi tožbe pri okrajnem sodišču, se je vršila nedavno razprava pred malim kamenskim senatom v Ljubljani. Obtožnica sta priznala, da sta poslala vlogo, s katero sta hotela doseči, da bi se pristojbine na živinske potne liste znifale, nista pa z resničnimi navedbami talila župana. Sodnik in dravni tožilec sta prigovarjala tožitelju, naj umakne tožbo, česar pa ta ni hotel. Sodišče se je postavilo na stališče, da sta se obtoženca v tem slučaju posluževala le svojih državljanstvih pravic, ki dajejo vsakomur pravico pritožbe na nadzorno oblast. V vlogi ni bilo nič nezakonitega in nič falšivega, zato se oprosta vsake krivde. Obtoženca je zagovarjal odvetnik dr. Vilho Krek.

Najmanjši otrok v Londonu je gosovo Jean Patricia Taylor, ki je tehtal ob rojstvu 1 funt. Londončani so za tega junaka takoj zvedeli in se neprestano zanimajo za njegovo zdravje.

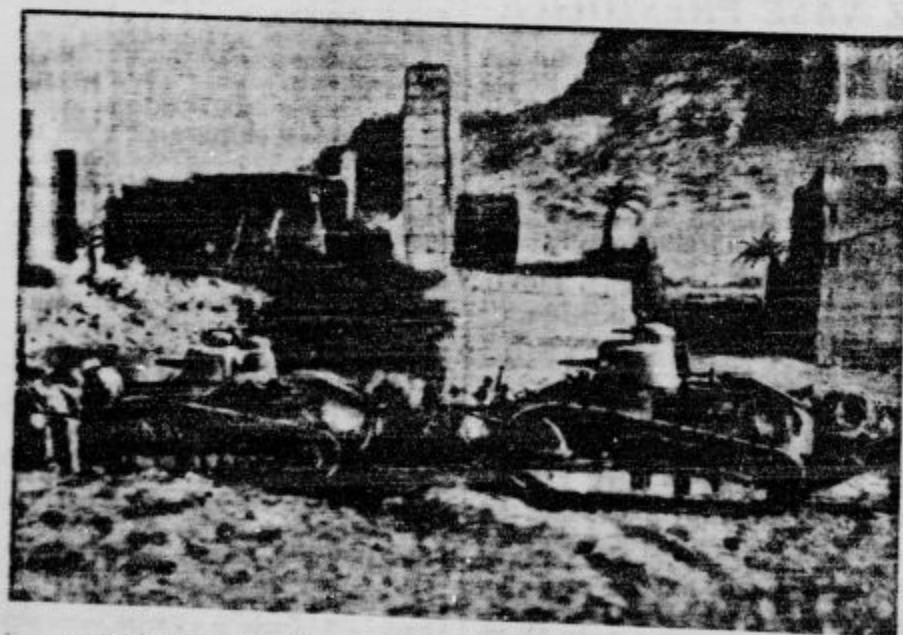
Truplo slavnega leparja Savusaga, ki se je v Chamonixu ustrelil v trenutku, ko je polleja potisla na njegova vrata, da bi se vrnila.

Zena slavnega pred krasnim avtomobilom, ki je bil na tekmi odlikovan zaradi svoje lepote. Platan je seveda s prigoljufanimi tisočki.

Na pokopališču v Oseku na Češkem kopljejo 2 o 13 rudarjem. Ostalih 140 je bilo za vedno pokopano v rudniškem rovu.

V južni Afriki in Maroku se francoske Jole marajo le vedno borili proti vstajem, ki se počejo povsod. Ti vstaji so nevarno dober oboroženi, seveda niso le s tankom in letalom, s katerimi gredo naprej Francosi.

V vsako hišo Domoljuba!

PO DOMOVINI

† Nikolaj Stazinski

Naj spregovori gosp. župniku za slovo besedo tudi »Domoljub«, ki ga je pokojni visoko cenil ter ljudem povod in vsikdar tople priporočal. 20 let je že, kar sem bil njegov kaplan, pa sem se ves čas ponovno spominjal učenega gospoda in duhovitega gromovnika, ki je neustrašeno žigosal, kar se ni strinjalo z njegovim katoliškim in narodnim prepričanjem. Kako je hrumel proti avstrijski nemški soldateski! Saj bi ga bili njegovi nastopi kmalu spravili na Suhi bajer, tja pod Golovec, kjer je vrtil nečedni posel nemški rabelj...

Z vročim belokranjskim arcem je ljubil Cerkev ter vedno in povsod branil v javnosti katoliška nauka. Njegov vroč temperament je naletel večkrat na nerazumevanja. Sam se je svoje razburjenosti obtoževal: »Prizanesi Gospod, ker sem Belokranjec! Počivaj v miru, gospod Miklavž!

Smrt vzorne žene in matere (Zabnica)

Dne 6. jan. je umrla vzorna žena in mati Marija Hafner, Kovačeva mama. Sama vzgojena v strogo krščanskem duhu je tudi svojo družino tako vzgajala. Bila je stalna naročnica katoliških listov. Vse njeno življenje je bilo posvečeno Bogu in duhu. Teško in dolgo bolezen je vdano prenašala. Bila je skrbno pripravljena za pot v večnost. Kako je bila priljubljena je pokazal njen pogreb. Kot bivši 22 letni cerkveni pevki ji je v slovo zapel cerkveni zbor pred hišo in ob grobu žalostinko. Nobeno oko ni ostalo suho ob pogledu na jokajočo družino, ko so krsto položili v grob. Naj ji bo ljubi Bog bogat plačnik za vsa njena dobra dela, žalujoči družini pa naše najiskrenejše sožalje!

Razno

(Ribno pri Bledu)

Lansko leto je bilo krščansko časopisje pri nas dobro razširjeno. Mohorjanov pa je bilo 87. Tudi v novem letu naj bo dobro časopisje vzgojno sredstvo za naše družine. — Občinske volitve so nam dale novega župana v osebi g. Matevža Cengle, posestnika in lesnega trgovca v Ribnem, in podžu-

pana Jerneja Zupanc, posestnika in lesnega trgovca na Lancovem. — Imamo tudi nov šol. odbor. Izven obč. odbora sta bila izvoljena Valentin Kristan, tesnaki mojster, in Janez Šokli, posestnik, oboje Sela za šol. odbor v Ribnem. — Izmed mladičev je bil najmlajši 22 let, najstarejši 91 let star. — Tatovi kradajo kakor srake. Znamenje časa.

Razno

(Gabrijela pri Trzinu)

Domoljubovi naročniki želimo srečno novo leto. List bo zopet prihajal v naše hiše, prinašal ter sprejel novice. — Popravili smo pri naši podružnici 64 let stare orglje, ki so bile zelo v slabem stanju. Prispevali so večina dobri vaščani ter nekaj uglednih sosesčanov. Hvala vsem, ki so darovali in se za dobro stvar trudili! — V noči na 15. decembra se je izvršil roparski napad nad Uršulo Urana, ki je dobila več smrtno nevarnih ran. Zločinu so se na sledu. — Gospodarska kriza pa dežarna etleka, kdo bi se veselil takega obiska? Drugič kaj več.

Razno

(Prečna)

Bog je poklical iz teh revnih časov v boljše življenje več spoštovanih faranov; med drugimi: Kavškovo mater iz Dol. Kamence, ki je vedno komaj čakala »Domoljuba« in ga vsega takoj prebrala brez ožal, da si je imela že 82 let; Hrastar Jožeta iz Bršljina, Vrček Marijo in Breznik Jožeta iz Muhabera, ki je bil več let občinski sluga ter prinašal občanom »podzdrave« od raznih oblasti. V Grubljah je pa za rakom umrla zelo pridna krščanska mati Doberdrug Ana. Na sveti večer je bila previdna, na šentjanžvo je pa že zapustila dolino solz. Bog daj vsem nebesal — Gospodarske razmere so slabe. Vino, ki ga je bolj pičlo, nima

Hraše pri otrocih, oprite, 1. šole itd. odpravite zelo zanesljivo s preizkušenim »dravilom

„FITONIN“

Razkužuje, odpravi srbečico in bolečino naglo zginejo. Steklenica stane Din 20,- v lekarnah. Po poštnem navedju: 2 steklenici Din 50,-. Poštno knjižico št. 17 pošlje brezplačno. Fiton dr. z. r. l. Zagreb, 1-78

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

»In ker sva prijatelja,« je rekla in ga je vedno držala za roko, ko je stal poleg nje, »ali mi nečete zaupati in povedati, kaj je ono, vsled česar vam je srce tako težko? Morda vam lahko pomagam.«

Gilbert se je pomikljal in ona je opazila neodločnost na njegovem obrazu. Mehko mu je stisnila roko, kakor da bi ga hotela prepričati, da bi govoril.

»Povejte mi!« je rekla. »Pripovedujte mi o samem sebi.«

Gilbert jo je dvomeče pogledal, se ozrl v stran in se nato obrnil zopet proti njej. Njen glas je imel neko posebno prepričljivost v sebi, ki je tako zelo vplivala nanj, kakor niti njena lepota. Skoraj preden je vedel, kaj dela, je stopal počasi ob njeni levici v senci cerkve in ji pripovedoval svojo zgodbo. Ona ga je poslušala z molčečim zanimanjem; obraz ji je bil vedno obrnjen nekoliko proti njegovemu in sem in tja ga je občutno pogledala. Nobenemu moškemu ne bi mogel povedati svoje zgodbe; povedal bi je ne bil niti ženski, ki bi jo ljubil; Eleanor pa mu je bila nova, še nepreskušena znanca in neznana, neosebna luč prijateljstva je vzbudila temne kotičke njegovega srca do takega zanimanja, o kakršnem se mu niti sanjalo ni.

Pripovedoval ji je, kaj se mu je zgodilo od začetka do konca, toda glas njegovih be-

sedi se mu je zdel čuden, zakaj spoznal je, da ji je pripovedoval stvari, ki jih je videl pred dvema, tremi leti, in sicer na tak način, da je bilo, kakor da je ni poznal šele nekoliko mesecev, ampak kakor da bi jo poznal od rojstva. Več kakor enkrat se je ustavil v svojem pripovedovanju, ko ga je nenadoma obšla groza glede tega, kar je pripovedoval, in je skoraj dvomil nad pričevanjem lastne duše o resnici. Samo ene stvari ji ni povedal — ni ji omenil Beatrike in niti namignil ni, da bi sploh kdaj v svojem življenju poznal ljubezen.

Vrnila sta se zopet in zopet, mnogokrat, in je komaj opazil, da je ona obesila eno svojo roko v njegovo desnico in jo od časa do časa v znamenje sočutja nežno stisnila. In ko je končal in ji s tresočim se glasom pripovedoval, kako je prišel v svet, da si poišče srečo, ga je ustavila in obdava sta obstala.

»Reveži!« je vzklila mehko. »Ubogi Gilbert!« — in glas ji je počasi izgovarjal njegovo ime — »svet vam dolguje velik dolg — toda svet ga bo plačal!«

Pri poslednjih besedah se je nasmejala in mu stisnila roko bolj iznenada in hitreje kakor poprej. Pa tudi on se je nasmešnil, samo neverjetno. Nato se je ona ozrla na svojo roko na njegovem ročaju.

»Vendar to še ni vse,« je nadaljevala zamišljeno; »ali ni bilo nobene ženske — nobene ljubezni — nikogar, ki vam je bil dražji nego vse, kar ste izgubili?«

Rahla in skoraj otročja rdečica se je pri-

ne cene, ne kupcev. Krompir se je že obračel in postaja sladak. Za seme ga bomo morali dobiti od drugod. S čim ga bomo plačali? Debeli prešiči ne gredo nič kaj v prodajo; ravno tako tudi za živino ni prave cene. Mesarji se kar norčujejo iz kmetov. Iz sobe v stari šoli so odstranjene vse avete slike in križ. Preiskava bo dognala, če je bilo to pokradeno ali kaj. — Fantje in dekleta se pridno udeležujejo pri petju za cerkev in oder. Le pridite jih poslušat. — Zenimo se po razmerah krize! — Ta mesec se vsi potrudimo, da pridobimo novih prijateljev kršč. tiska. Mohorjeve knjige, Bogoljuba in Domoljuba spravimo v vsako hišo.

Nekaj števil (Krško)

Župnija šteje c. 1500 faranov (približno 500 meščanov in 600 vaščanov). Poročenih je bilo v preteklem letu 5 parov (4 pari iz fare, eden od drugod). Rojenih je bilo v fari 38 oseb (24 dečkov in 14 deklic), v občinski bolnišnici 12 tujcev (7 dečkov in 5 deklic), skupno torej 50 novorojencev. Med njimi so bili 4 nezakonski v fari in 4 nezakonski v bolnišnici, dvakrat dvojčki in 2 mrtvorojenca. — Umrlo je 80 oseb in sicer 28 faranov (11 moških in 17 žensk). Najstarejša žena (Uršula Šribar iz Krškega) je prekoračila starost 90 let in najstarejši moški (Šalomon Rok iz Krškega) 87 let. Samomor (tujec) je bil eden (najbrže že iz leta 1932). Sv. obhajil je bilo v župni cerkvi 11055, znatno večje število (predvsem radi vernikov iz okolice zlasti v adventnem in postnem času) pa je bilo sv. obhajil v samostanski cerkvi oo. kapucinov.

Naše delo (Vače pri Litiji)

Naša mladina, organizirana v odsekih Kat. akcije je pričela pridno delati. Odkar nam je naš novi g. župnik zgradil dom, se večkrat pokažemo tudi javnosti. Na sv. večer in na av. Tri kralje smo priredili igro »Trije kralji«. Z igro je bilo vse zadovoljno. Za pusto nedeljo pripravljamo zanimivo Vombargerjevo igro »Voda« in burko »Smolač«. Pouka in smeha bo dovolj. Le pridite pogledat. Dober pevski zbor imamo. Lepo zapoje na koro, pa tudi pri naših prireditvah. Vsa čast g. organistu, ki je v kratkem času dvignil petje na tako višino, kakor še nikdar prej. — Tudi tamburaše imamo. Mladina kaže za tamburanje mnogo zanimanja. — Lani je bilo pri nas 21 mladičev, rodilo se je pa 35 otrok. Porok je bilo 8. — Dne 27. decembra je umrl 64 letni Franc Janež iz Zahriba. Bil je pošten krščanski mož. — Tudi mladine je smrt mnogo pobrala. Bog daj vsem večni mir! — Za novo leto

kazala na Gilbertovih licih, vendar je v trenutku zopet izginila.

»Tudi njo so mi vzeli,« je rekel z zamolkim, trdim glasom. »Bila je hči Arnolda de Curboil — in ko se je poročil z mojo materjo, je postal njegov otrok moja sestra. In cerkvene postave so vam znane!«

Eleanor je hotela nekaj reči, toda njene trepalnice so se nenadoma povesele in premagala se je. Ako Gilbertu Wardu ni bilo znano, da je Cerkev v takih slučajih dajala dovoljenje, ni uvidela vzroka, zakaj bi mu to povedala.

»Poleg tega,« je pristavil, »bi jo sedaj tudi ne mogel dobiti, razen, ako bi jo s silo odvzel njenemu očetu.«

»Ne,« je rekla kraljica zamišljeno. »Ali je lepa?«

»Zelo temne barve,« je dejal Gilbert.

»Rekla sem, ali je lepa?«

»Zame je ona najlepša na svetu. Toda, kako naj bi jaz to vedel? Nikdar nisem čul drugih govoriti o njej; ona ni tako lepa in krasna kakor vaša milost — ni tako nad vse popolna — toda za moje oči je zelo ljubka.«

»Rada bi jo videla,« je rekla kraljica.

V molku, ki je sledil tem besedam, sta pričela hoditi zopet gor in dol, toda kraljica roka ni več počivala v Gilbertovi. Videla je, da so bile njegove oči uprte v obraz, ki je bil daleč proč, in da si njegova roka ni več pozelela po dotiku z njeno. Majhno, toda mučno razočaranje jo je nekoliko pretreslo, zakaj ona ni poznala ugovora niti v velikih

anski kongregaciji. Fantovska in dekleška veselo napreduje. Prva je v tem letu sprejela 16 novih članov, druga pa 13. Novo življenje se obeta obema družbama, ker smo prav te dni odprli lično kongregacijsko dvorano z lepim družbenim odrom. — Naj še o naših najmlajših nekaj povemo. Naši otroci se živahno gibljejo v Marijinem vrtcu. V cerkvi otroci vsako nedeljo veselo prepevajo po glavni sv. maši in po litanijah, zlasti pa seveda pri shodi Vrtca. V občinskih sta oba Vrtca poromala na božjo pot k Sv. Valentinu. Koncem avgusta je spremljal Vrtce svojega člana Ceglarijevega Jožka na njegovi zadnji poti ter zanj daroval sv. obhajilo. Naši otroci so si Jožka izbrali za angel. Zato komaj čakajo vsako številko Angeleka, ki prinaša njegov življenjepis. — Dnevi čistega otroškega veselja so bili trije dnevi pred začetkom polakega leta, ko je 150 otrok opravilo duhovne vaje. Podooben uan je bil zanje praznik Nedolžnih otročičev, ko je okrog 300 otrok prejele za Zaporčke sv. obhajilo ter med sv. mašo prepevale božanske pesmice. — Daj Bog, da bi ti naši otroci nekaj postali vsi dobri in odločni katoliki.

Z ljubljanskega trga

Ljubljana, dne 16. jan.

Vse cene so neizpremenjene. Le prešiči so se za dobri denar podražili, kar je razumljivo sprito sezono, ki zdaj velja za prešiče. Prešiči se namreč zdaj mnogo kupujejo za domači zakol. Dobro piti prešiči so zadnje dni dosegli že ceno 10 Din za kilogram.

Cene živin: voli I. vrste 4 do 4.50 Din, voli II. vrste 3 do 3.75 Din, voli III. vrste 2 do 2.75 Din; telice I. vrste 4 do 4.50 Din, telice II. vrste 3 do 3.75 Din, telice III. vrste 2 do 2.75 Din; krave I. vrste 3 do 3.75 Din, krave II. vrste 2 do 2.75 Din, krave III. vrste 1.50 do 2 Din; teleta I. vrste 3 Din, teleta II. vrste 5 Din; domači prešiči 7 do 8 Din, hrvaški prešiči 8 do 9 Din, prašutari 6 do 7 Din. — Zadnje dni je bila razglašena nova trgovska pogodba med našo državo in Italijo. Po tej pogodbi uvaja Italija zopet novo visko carino za našo živino, ki je zato verjetno, da bo za izvoz naša živina še cenejša, kakor je že. Zunanje cene pa bodo vplivale tudi na notranji trg. Obenem

je s to novo pogodbo tudi določeno čisto točno število živine, ki jo bomo iz naše države lahko vsak teden uvozili v Italijo.

Cene mesa: goveje meso I. vrste; prednji del 8 do 9 Din, zadnji del 10 do 12 Din; goveje meso II. vrste; prednji del 7 do 8 Din, zadnji del 9 do 10 Din; goveje meso III. vrste; prednji del 5 do 6 Din, zadnji del 14 Din. Telečje meso I. vrste; prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din; telečje meso II. vrste; prednji del 10 do 12 Din, zadnji del 12 do 14 Din. Prešičjevo meso; domačih prešičev 11 do 16 Din, hrvaških prešičev 10 do 14 Din. Prekajena svinjina 16 do 20 Din. Svinjska mast velja 17 Din, domača slanina 13 do 14 Din, hrvaška slanina 14 do 15 Din. Konjsko meso 4 do 6 Din, ovčje meso 6 do 10 Din. — K tem cenam pa je treba pripomniti, da veljajo le za prodajo na drobno. Pri večjem odjemu se dobi meso v Ljubljani znatno ceneje. Kljub temu pa je seveda razmerje med cenami živine in mesa še zmerom preveliko. Medtem ko cene živine padajo, ostaja meso še dolgo pri starih cenah. Čim pa se živina samo za spoznanje podraži, takoj pohite mesarji tudi z dvigom cen mesa.

Cene živinskih kožam: volovske 9 Din, kravje 8 Din, bikove 6 Din, telečje 13 Din, hrvaških prešičev 4 Din, domačih prešičev 8.50 Din.

Žitne cene: pšenica 150 do 160 Din, ječmen 115 do 135 Din, riž 115 do 135 Din, oves 105 do 130 Din, koruza 115 do 125 Din, fižol 315 do 325 Din. — Na borzi: sremška pšenica 137.50 do 140 Din, baranjska pšenica 137.50 do 140 Din, bačka pšenica 140 do 142.50 Din. Koruza 122.50 do 127.50 Din.

Mleviski izdelki: pšenična moka 125 do 270 Din, koruzna moka 110 do 225 Din. — Na borzi: bačka pšenična moka mularica 240 do 245 Din, banatska pšenična moka mularica 250 do 255 Din.

Drobni kmečki pridelki: krompir 1 Din, čebula 1 Din, zeljate glave 1 do 2 Din, kislje zelje 2.50 Din, kislje repa 2 Din, radič 1.25 Din, merica, fižol prepičar 4 Din liter, trzolica 4 Din liter, koleraba po 50 par, korenje 3 za 1 Din itd. — Piščanci so po 30 do 35 Din par, kokoši po 20 do 25 Din ena. — Jabolka prinašajo na trg zgolj prekupevalci; prodajajo jih po večini po 6 in 7 Din kilogram. — Mlečni proizvodi drže staro ceno: mleko je po 2.50 Din liter, čajno maslo 28 Din, sir 16 do 24 Din kilogram.

premoč svetila kakor vznajajoča zvezda. Poleg vsega tega je bilo nekaj, kar ni mogoče imenovati ali izraziti, sij svetništva, sij genija, krona heroizma. Človeške oči se ne morejo nagledati takega moža in marsikdo bi porekel: »Da bi vsaj nikdo ne izpregovoril, da ne bi kak neprijeten glas ali nepopolen govor z ostrim nesoglasjem uničil prikazni, kakor pogostokrat naredi nenaden in surov glas konec krasnim sanjam. To je bil možak, ki je vodil milijone kakor otroke, ako je povzdignil svojo roko, ki je govoril, kadar so se njegove ustnice odprle, z jezikom ljudi in angelov take besede, kakor jih še nikdo pred njimi ni govoril — besede, ki so bile razsvetljenja resnice. Bil je mož, ki je, kadar je vzel v roke pero, da piše vladarjem sveta, pisal brez strahu kakor da bi bil poslan od Boga, toda človek, ki je znal ljudem s potrjim srcem in težkimi skrbmi pisati sporočila najnežnejše ljubezni in najprijaznejšega sveta.

Gilbertove oči so sledile tiheemu, blede-mu sijaju menihovega obraza, dokler ni sprevred v velikem ovinku zavil za palačo; in še celo tedaj ni nehal gledati tja. Se vedno je klečal z odprtimi očmi, ko je kraljica že zopet stala poleg njega. Zaničljivost je izginila z njenih ustnic in se umaknila nekakemu nežnemu usmiljenju. Vdvrakrat se je dotaknila rame klečečega mladega moža, predno se je zgnil, pogledal kvisku in nato skočil na svoje noge.

»Kdo je to?« je vprašal resnobno.

»Bernard, opat iz Clairvauxa.« je odgovorila kraljica in zrla v daljavo. »Nekdaj, ko

RADIO

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.30 Čas, plošče. — Četrtek, 18. januarja: 18. Postržba bolnikom (Govekarjeva). 18.30 Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19. Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli). 19.30 Plošče po željah 20. Preno iz Zagreba 22. Čas, poročila, Radiojazz. — Petek, 19. januarja: 11. Šolska ura: Posavje II. (Josip Lapajne). 18. Plošče 18.30. Predavanje 19.30. Izleti za nedeljo 20. Wagnerjev večer 20.45. Radio-orkester. — Sobota, 20. januarja: 18. Plošče 18.30. Dolenjski šaljevec 19.30. Ljudski nauk o dobrem in zlu 19.30. Zunanji politični pregled 20. Plošče 20.45. Humor, posnemanje raznih instrumentov 21.35. Samospevi 21.45. Čas, poročila, Radiojazz. — Nedelja, 21. januarja: 7.30. O selekciji kulturnih rastlin 8.15. Poročila 8.30. Gimnastika 9. Versko predavanje 9.15. Preno cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 9.45. Plošče 10. Preskrba brezposelnih delavcev in nameščenec 10.30. Vokalni koncert 11.15. Jugoslovanska glasba 12. Čas, plošče 16. O rastlinskih boleznih 16.30. Pevski zbor »Savavmes Humrov šramel kvartet 20. Vokalni koncert ruskega cerkvenega zbora 20.45. Čelo, solo 21.15. Radio-orkester. — Ponedeljek, 22. januarja: 18. Gospodinjstva ura 18.30. Kulturne in gospodarske vrednote Jadrana 19. Lahka orkestralna reproduc. glasba 19.30. Poročila za izpizemstvo: Zgodovina smučarstva pri nas. — 20. Zabavna ura. — 21.30. Radio-ajz. — Torek, 23. januarja: 11. Šolska ura: V zdravem telesu zdrava duša. — 12.15. Plošče. — 12.45. Poročila 13. Čas, plošče 15. Otroški kotichek: V kraljestvu palčkov 18.30. Havajske kitare in xilolon v reproduc. gl. 19. Francoščina 19.30. Potovanje po Južni Srbiji 20. Plesna glasba 20.45. Vokalni koncert 21.15. Čajkovski VI. na ploščah 22.30. Angleške plošče. — Sreda, 24. januarja: 18. Komorna glasba 18.30. Radio-orkester 19. O narodni vzgoji 19.30. Literarna ura: Kmetje pri Buninu (dr. Preobraženski) 20. Preno opere iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

— Pri pospešanju arterij v možganih to srce doseže pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Joselove« vode iztrebljenega črevesa brez hudega pritiska.

n Dramat, krožek v Predoslijah sporoča vsem, ki v nedeljo niso mogli dobiti vstopnic, da ponovi »Miklovo Zalo« v nedeljo 21. januarja. Začetek točno ob pol 4.

obraz ves žalosten in mehak od globoke črnosti.

Ali sem zato prišla na svet, da bi me ilhe ljubila? je vzdihnila napol slišno; ko pa se je ozrla nazaj proti procesiji, je ostrnela in tiho vzdiknila.

Poleg njenega moža, samo malo za njim je prikazala ravna, vitka postava, oblečena v meniško haljo, ki ni bila nič manj bela nego njegov nadnaravni navzgor obrnjeni obraz. Spricho Eleanorinega vzklika je tudi Gilbert povzdignil svoje oči od tal, in jih uprl na čudovite poteze največjega moža onih časov, glas pa je pozabil na petje in njegove ustnice so od začudenja ostale odprte. Na svetlo zeleni travi pred zidovjem iz obseka tega kamenja se je v krasnem svitu jesenskega solnca premikal Bernard iz Clairvauxa kakor sijajna prikazen nebeških sanj. Glavo je imel nagnjeno nazaj, nežna, srebno siva brada je komaj senčila duševne orise skoraj nebeškega obraza, nežne, modre oči so zrlle kvisku, in v njih se je svetila neka luč, ki ni bila pozemska. Prozorne obrvi in skoraj padla lica so bila svetlo blede in so se vile, kakor bi razširjale nek posebej sij.

Vendar bi bilo težko reči, kaj je bilo v postavi ali obrazu tega moža, kar ga je delalo tako zelo različenega od drugih. To ni bil samo njegov obraz podoben Kristusovemu, niti plemenite poteze njegovega obraza, potegovane od dolge vrste junakov; to ni bila asketiška zunanost, izraz telesnega trpljenja. Ljudi ne fine poteze boli, ki so zarisale senčate ozadje žalosti, na katerem se je duševna

sem bila še otrok, sem ga skoraj oboževala — volja nebes je, da moram izgubljati svoje srce za menihle!

In nasmehnila se je, kakor se je bila smejala raz okna.

»Za menihle?« je ponavljal Gilbert rado-vedno.

»Mar ste vi res eden onih ljudi, ki jim moraš prav vse raztolmačiti?« je vprašala Eleanor, ki se je še vedno smejala ter ga pozorno gledala. »Skoraj bi dejala, da morate tudi vi biti pol menihle, saj sem vas slišala, kako ste prepevali psalme prav tako lepo kakor vsak drug samostanski brat.«

»In tudi ako bi ne bil samo napol menih, marveč ves, bi ne mogel popolnoma razumeti besedi vaše milosti.« Tudi Gilbert se je nasmejal, ker niti iz daleka ni uganil, kaj je ona mislila.

»Tako sem si mislila vse te tedne in dneve, kar smo skupaj.«

Oči so ji otemnele, ko ga je gledala, njegove pa so bile jasne in pokojne.

»Ali razumete?« je vprašala in položila svoji roki na njegove rame.

»Kaj?« je vprašal začuden.

»Tole,« je dejala zelo nežno in se pritisnila k njemu.

Tedaj je vedel in bi se bil vzravnal, toda njene roke so pohitele, da se srečajo okoli njegovega vratu, in njen obraz je bil blizu njegovega. Pri tem pa se je v njenih očeh prikazala podoba njegove pregrešne matere.

Trdno ga je držala in ga trikrat poljubila, predno ga je izpustila.

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Ta je dejal, da se je doslej častil Bog, poslej se mora pa človeška družba, ki naj postane pravi lastnik vsega imetja, a ljudje nekaki uslužbenici družbe, od katere naj tudi prejemajo vse potrebno. Še doslednejši je bil Eufantini, ki je ustanovil celo posebno komunistično družbo, a se zaradi hudih medsebojnih sporov ni obnesla. Zadnji St. Simonovi učenci so morali v ječah premišljevati o svojih zmedenih sanjarijah (n. pr. o mnogoženstvu in mnogomoštvu, ki so ju zahtevali), vendar je tičalo v njihovih naukih tudi marsikako zdravo zrno (n. pr. proizvajanje in kroženje blaga naj vodi javna oblast namesto liberalnega svobodnega tekmovanja). Kmalu so zaradi medsebojnih sporov ali iz drugih razlogov propadle tudi vse komunistične družbe, imenovane »falanger«, ki so jih osnavljali po raznih delih sveta pristaši St. Simonovega sodobnika Karla Fourierja. Ta mož je učil, da gre pri ureditvi srečne človeške družbe prav za prav le za organizacijo dela. Čim se bo v komunistični družbi vsak lahko udeleževal v tisti stroki, do katere čuti veselje in privlačnost, bo ta lahko izvedljiva, brez vere in brez rodbine. Toda izkušnje so pokazale ravno nasprotno, kajti mož je pozabil, da je v povprečnem brezbožnem človeku najmočnejša privlačna sila — sebičnost, neozdravljiva smrtina kal komunistične družbe.

To resnico je moral izkusiti tudi angleški komunist Robert Owen (1771—1859). Dokler je vodil na Angleškem velike tvornice ter se velikodušno in smoteno prizadeval za izboljšanje нравnega, telesnega in gmotnega položaja svojih delavcev, je žel prelepe uspehe v korist delavstva in svojega podjetja, kakor hitro je pa začel izpodkopavati versko čuvstvo, se je onemogočil. Odšel je v Ameriko in skušal tam dvakrat osnovati komunistično družbo na brezverskih temeljih, toda doživel je huda razočaranja. Vrnil se je v domovino in tu s spisi razširjal nauke, ki mu v praksi niso uspeli. Trdil je, da ni nobena vera resnična, zato naj živi vsak, kakor mu vlevata razum in narava. Vladati mora popolna svoboda, kajti človek za svoja dejanja ni odgovoren nikomur. Družina in zasebna lastnina sta nepotrebni, proizvajajo naj se pa skupno. Čeprav je zgradil Owen svoje delo in svoje nauke na dve osnovni zmoti, to je na odpravo vere in zasebne lastnine in so zato tudi njegovi praktični poskusi morali propasti, so imela pa njegova neutrudna prizadevanja vendarle tudi nekaj blagodejnih posledic. Predvsem po njegovi zaslugi se je namreč sprožila kooperativna (zadružna) misel in pri mnogih kapitalistih, ki so v zmislu tedaj vladajočih liberalnih nauk neusmiljeno izrabljali svoje delavstvo, je zbudil vsaj nekaj razumevanja za varstvo delavskega ljudstva, zlasti otrok in onemoglih.

Kakor smo videli, je bila velika večina utopistov in komunistov Francozov, le nekaj malega med njimi je bilo tudi Angležev, zato ni čudno, če so še v začetku preteklega stoletja smatrali družboaslovci in gospodarski raziskovalci komunizem zgolj za nekako posebno francosko dete in se zanj tudi niso mnogo zmenili. Razen tega so ostale komunistične ideje in programi omejeni le na razmeroma ozek krog izobražencev, dočim med delavsko ljudstvo tedaj še niso prodrli. Res je, da so za časa francoske revolucije že omenjeni sanskilotje (brezhlačniki) pod Bobenfovim vplivom močno nagibali komunizmu, a ta struja je potem za časa Napoleonovih vojen skoraj izginila. Toda Francija se tudi po Napoleonovem padcu še dolgo ni pomirila. Gesla velike revolucije: svoboda, bratstvo, enakost in pa republikanska misel so začele kmalu izpodkopavati tla tudi novi monarhiji, ki je zavladala v Franciji. Ze l. 1830 je buknila nova revolucija, z njo so se pa pojavile zopet tudi komunistične ideje, ki so še vedno tiho tlele vsaj med nekaterimi posamezniki.

Obe francoski revoluciji so vodili meščanski izobraženci s pomočjo delavstva in to se je kmalu začelo zavedati, da prinašajo revolucije koristi le meščanstvu, dočim nima delavstvo, ki je tedaj že brezpravno ječalo v sponah hitro naraščajočega industrijskega kapitalizma, od njih prav za prav nobene koristi. Pričakovali so boljši kruh in svobodo, toda dosegli niso tudi z revolucijo ne tega in ne drugega. Tedaj se je čutilo delavstvo prevarano v svojih upih, ločilo se je od meščanskih revolucionarjev in začelo hoditi svoja pota. Prislunilo je nekdanjim Babenfovim komunističnim naukom, ki so jih začeli med njim vnovič razširjati njegovi učenci, češ, da je svoboda dosegljiva le z odpravo vere, zasebne lastnine in rodbine. Začeli so se zbirati v neštevilnih tajnih društvih (med tem je bila najvažnejša l. 1836 ustanovljena »Zveza pravičnikov«) in se strastno oprijeli komunističnih načel, ki jih je tedaj širil med njimi zlasti neukrotljivi revolucionar in zarotnik L. A. Blanqui, voditelj večine francoskih prevratov preteklega stoletja. Tako so bile kmalu vnovič razgibane široke množice francoskega delavskega ljudstva, mednje pa krepko zasejane misli brezverstva, komunizma, revolucije, zarotništva, nasilja itd.

Tedanje francosko liberalno meščanstvo tega globokega in širokega gibanja ni razumevalo in zato tudi ne prav ocenjevalo. Ko so predložili delavci francoskemu parlamentu zahtevo po zakonih o delavskem varstvu in delavskem združevanju, so se ji ministri poslanci vred smejali, zato se seveda tudi ne moremo čuditi, če se je delavstvo nagibalo k vedno večjim skrajnostim in že l. 1839 je zapisalo neko delavsko glasilo: »Gotovo je lepo, če je kdo ateist (brezbožnež), toda to ni dovolj... Le eno sredstvo se more rabiti... umor tiranov, zavratni umor, ali kakor se že more imenovati tako junaško dejanje.« Nezadovoljstvo je vedno bolj naraščalo, upori, stavke, zarote itd. so se množile, a brezbožni in umazani pisatelji in časnikarji so temu delavskemu gibanju, prepojenem s protiverskim komunizmom, prilivali še svoje olje. Tako so zazijala proti koncu prve polovice preteklega stoletja globoka socialna nasprotstva med francoskim delavstvom in meščanstvom, kakor pred veliko revolucijo med meščanstvom in plemstvom.

Precej mirnejše in počasnejše nego v vročevrni Franciji, domovini novodobnega komunizma, so pa pridobivali ti nauki tal v Nemčiji. Tudi tu je liberalni kapitalizem neusmiljeno zlorabljal ubogo delavsko ljudstvo, ki si je zato skušalo večkrat pomagati s stavkami ali razbijanjem strojev in drugega imetja svojih gospodarjev, toda navadno je svoj gnev dušilo — z žganjem. Razni protiverski nemški pesniki in pisatelji, ki so poznali zgornj opisano živahno vrenje v Franciji, so sicer v svojih spisih večkrat narahlo zabrenkali tudi na nekeke komunistične ali vsaj revolucionarne strune, toda neuko delavstvo teh del seveda ni bralo. Med nemški proletarijat so polagoma začeli trositi komunistične misli šele proti koncu prve polovice preteklega stoletja rokodelski pomočniki, ki so na svojih potovanjih zašli za kaj časa tudi v Francijo in so se tam navzeli prevratnega duha svojih francoskih tovarišev. Najvažnejši med njimi je bil krojaški pomočnik Viljem Weitling (1808 do 1871), ki se je v Parizu nasrkal Babenfovega komunizma. Svoje nauke je razširjal z raznimi organizacijami in brošurami. Učil je, da imajo vsi ljudje enako pravico do vseh pozemeljskih dobrin, zato mora zasebna lastnina pasti. Delavski stanovi naj se združujejo in pripravljajo za upor, da dosežejo novo družbo brez zakonov in brez vlade. V tej družbi, ki jo bodo vodili najbolj udarjeni, se bo delalo le po 6 ur dnevno, zakon bo svoboden, vere pa ne bo v njej nobene. Seveda Weitlingu v policijski Nemčiji s takimi nazori ni bilo obstanka in je živel večinoma v Švici, v Londonu in nazadnje v Ameriki, toda med delavstvom, zlasti med rokodelskimi pomočniki, je našel mnogo navdušenih pristašev, ki so tvorili potem temelj in hrbtnico mogočnemu razmahu nemškega socializma v drugi polovici preteklega stoletja.

RAZNO

Delavski obratni zaupniki so važni del delavske socialne zakonodaje. Obratni zaupniki posredujejo med delavci in delodajalci in skrbijo, da se točno izvajajo pogodbe. Ni pa dovolj, da je obratni zaupnik velik krič, ki lahko več pokvari kakor pa koristi. Nesebični, neustrašeni, vendar dalekovidni, položaj trezno motreči delavci so bili in bodo najboljši delavski obratni zaupniki.

Obratni zbor Kranjske industrijske družbe je bil nedavno v Ljubljani. Glavnica te družbe znaša 43 milijonov dinarjev, rezervni fond nad 9 in pol milijona dinarjev, investicijski fond okoli 11 milijonov Din. Z izgubo družila tudi minulo leto ni delala.

V neki mariborski tovarni zaslužijo delavci t Din 20 par na uro. — Kako naj žive?

Za predsednika zagrebške delavske zbornice je bil izvoljen J. Joč, organizator tiskarskega delavstva.

Štannovanska zaščita je še vedno v veljavi v češkoslovaški republiki.

O nezdruživem razmerju na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice je objavil nedavno primarij dr. Černič obširen članek v »Zdravniškem vestniku«. V svojih izjavah prihaša do zaključka, da so zakrivila okuženje umrlih bolnikov edino zastarele naprave tega oddelka. Ostro tožadno kritiko je napisal v istem listu tudi primarij dr. Dercane. Ker iščejo pomoči v bolnišnici v prvi vrsti ljudje kmetijske in delavskega stana, trdno pričakujemo, da bo državna uprava nedostatké čimprej odpravila.

V primeri z letom 1930 je padel zaslužek našega delavstva za dobro tretino.

Vsemu delavstvu so odpovedale na tri tedne Strojne tovarne in livarne v Ljubljani. Baje ni naročil.

Nad 65.000 vajencev in vajenk je sedaj v Jugoslaviji.

Prošnjo verskega delavstva za običajno božičnico je upravniki svet Zdrženih papirnic odklonili.

1600 stavek je bilo leta 1930 v Ameriki. V njih je sodelovalo več milijonov delavcev. Izguba na plačah znaša več sto milijonov dolarjev.

Usmilite se ptičel, čitamo vsako zimo po časopisih. Prav tako. Kaj pa mnogi zares potrebni siromaki? Ali niso potrebni kot ljudje, če ne večje, pa vsaj tiste ljubezni kot živali?

Prijatelja spoznaš v nesreči, požrtvovalnega »Domoljubovega« naročnika pa v svetovni krizi

Pliuča in dihalna

ki morajo delovati brez prenehanja, so podvržena mnogim škodljivim vplivom kot so veter, uraz, prah, dim in razne nalezljive

bolezni. Zares ni čudno, ako semetirje pride do molenj, do kašlja, hripavosti, bolečin v vratu, težko pri dihanju, boleča v prsih ter v ledjih in ramenih. Zato je potrebno, da se že ob prvih pojavih takih molenj z uporabo pravega zagorskega soka »ELSA« proti kašlju in boleznim v prsih, lekarnarja Feilerja, iz-

ognjeno nevarnosti. 2 steklenici Din 50 — 4 steklenice Din 92 — že z zavojnico in postojno »red pri lekarnarju Evzen V. Feiler u. Stubica Donja. Elsa trg 16 (Savska banovina).

Odobreno po minist. listinu zoe. pol. in nar. zdrav. a. Sp. br. 303, 24. II. 1932.

DROBTINE

Iz svetovne statistike. Povprečno se po celnem svetu vsak dan izvrši do 60.000 porodnih slučajev, smrtnih pa 40.000, kar poveča skupno število prebivalstva vse zemlje za 6.000.000 duš na leto.

Luč, ki se sama prižiga. Nekemu italijanskemu inženirju se je posrečilo izdelati način rabe avtomatične luči, ki se bo sama prižigala in sama ugasnila. Tozadavne poskušnje so se vršile nedavno na neki postaji. Ko se prvi svet dneva pojavi v kakih sobi s to iznajdbo, luč sama od sebe ugasne; tako se tudi zvečer v mraku, se pa luč sama prižge. Način te znamenite iznajdbe tvori majhen aparat s foto-električno celico, na katero vpliva žarek ali osvetlitev dneva, tako tudi tema. Na ta način bo prihranjeno delo prižigavanja električne luči.

Ali morská kača obstaja? Ravnatelj londonkega akvarija Gould je proučil vsa razpoložljiva poročila o morskih kačah. Devet desetih teh poročil je izločil, ostalo jih je kakšnih 30 iz zadnjih 20 let in ta se mu vidijo verjetna. Po natančnem primerjanju vseh teh preostalih poročil je prišel do prepričanja, da morská kača res živi, in sicer mora biti kakšna namršljena zver ali njen potomec, ki se spremlja po morju z dvema drugima neznanima posastima.

Ena tona premoga izda toliko vročine ali toplota kakor štirje sodčki gorljivega olja.

Velikanska moč žuželk. Ogromna moč tiči v žuželkah, ki se nam zde na prvi pogled tako majhne in neznatne. Ko bi bile nekatere žuželke sto-krat ali tisočkrat večje nego so, bi s svojo neizmerno močjo uničile vse, kar bi se jim postavilo na pot. Ubrani bi se jih ne mogla nobena žival, noben človek in nobena stvar, ki bi jo napravila človeška roka. Navadno si mislimo, kar je majhno, mora biti tudi šibko. Toda ko bi bil človek tak orjak, kot je neka vrsta travniških kobilic, ki skoči 100-krat tako daleč, kot so dolge, bi lahko delal 185 metrov dolge korake in pravilica o škornjih, katerimi z enim korakom napravimo 7 milijonov pot, bi postala gola resnica. Mravlja ima tako močno željosti, da ž njimi prenaša tovore, ki so težji od nje. In tako moč, ki jo moramo v primeri velikostjo imenovati res orjasko, imajo tudi razne druge vrste mrčesa. Če bi n. pr. čebela imela velikost konja, bi lahko vlekla 30-krat več nego konj. Mali grobar vleče stokratno svojo težo in rjavi hrošč je 21-krat močnejši od konja. Mnoge žuželke bi premagale s svojo neizmerno močjo vsa živa bitja, to bi bile tako velike kot so naše domače živali.

Prve modrece so začele nositi Francozinje tekoni revolucije vojne.

Ženska lepota nekdanj. V 16. stol. so imeli naslednje pravilo za žensko lepoto: Tridesetero stvari spada k ženski lepoti. Tri stvari morajo biti bele: polt, zobje, roke; tri črne: oči, obrvi, trepalnice; tri rdeče: ustne, lica, nohti; tri dolge: telo, lasje, roke; tri kratke: zobje, ušesa, stopali; tri široke: nedri, čelo in prostor med obrvmi; tri ozke: usta, pas, členki na nogah; tri debele: lakti, boki, meča; tri tenke: prsti, lasje, ustnice; tri majhne: prsi, nos, glava. Danes ima ženska lepota prav za prav eno samo pravilo: vitkost in prožnost; vse drugo je po-
gubno navrženo.

Najhitrejši vlak na svetu. 78 angleških milj dolgo progo med Swihdonom in Paddingtonom je nov vlak železnice družbe Great Western prevozil v 39 in pol minute. To bi značilo povprečno brzino 125 km na uro, ki je ne do-
lega noben drug vlak na svetu.

Mačka v poštnem nabiralniku. Višji poštni nadzornik v Evansvillu v Severni Ameriki se bavi z zadevo, ki je sama na sebi komična, ki na bo postala zelo resna za tistega, ki jo je po-
zročil. Nekdo si je namreč dovolil šalo, da je v po-
štni nabiralnik v tem mestu zaprl mačko. Ko je poštar, nič hudega sluteč, odprl nabiralnik, mu je razjarjena žival skočila v obraz in ga občutno opraskala. Poštar je vložil pritožbo in oblasti so uvedle preiskavo.

Golovo ne veš,

da razum dijamanta izdelujejo umetnim potom že vse drago kamnjenje in treba je strokovnjakega znanja, da loči pravi kamen od ponarejenega.

da v 251 novih londonskih tovarnah izdelujejo vse, kar si more človek misliti, od obleke, perila, do vsakovrstnih delov, radioaparatur ter umetnih črev za klobase.

da so na Dunaju od leta 1919 zgradili 300 blokov hiš, z 58.000 nastropji ter 5000 eno-lanovanih hišic.

daje radij najdražja tvarina na svetu, količina, katere bi ne bilo za polno žlico bi stala okoli 7 milijonov Din.

da so na Novo Gvinejo prepeljali krave z aeroplani. Vsi poskusi, da bi krave mlekarice prignali preko gora so bili zaman, vse so preje poginile.

da je imel neki Amerikanec v svoji hiši postavljen klavir, ko se je pa po par letih spomnil na to, je našel v klavirju neverico, dobro založeno z ureh za prezimovanje.

da je v Londonu 60.000 družin, ki imajo le po eno sobo, 135.000 pa jih je z dvema sobama (in koliko jih je brez stanovanja?).

da namerava Kemal pašo predložiti zakon, da bodo zaostale davkoplačevalce lahko šramotili na ta način, da bodo pred njih stanovanja prihajali bobnarji, ki bodo po eno uro vsak dan bobnali, dokler ne bo davek poravnal.

da ima Francija 640.000 km avtomobilskih cest, Nemčija 480.000, Anglija pa samo 280.000 km.

da je bilo preteklo leto na Angleškem polovico manj požarov kot pa leta 1920.

da je Batersen glavna električna centrala, ki oskrbuje London z električnim tokom. Iza pogon strojev porabijo dnevno dvesto vagonov premoga, da največ piva popijejo v Belgiji, nato sledi Anglija, za tretje mesto pa tekmujeja Avstrija in Nemčija.

350.000 dolarjev porabi samo za svinčnike in papir vlada ameriških Združenih držav, okrogoma razni državni uradi.

Največ vdov živi v Indiji, in sicer nad 20 milijonov. Med temi je okrog 300.000 vdov, ki še niso stare 25 let. V Indiji se namreč poročijo deklice že od osmega leta naprej.

2300 raznih dnevnikov izhaja v Združenih državah ameriških.

Nekdo je izračunal, da so Američani v juliju 1933 popili 1.332.790.698 čaš piva.

Bakreno rudo so kopali že stari Egipčani leta 8800 pred Kristusom.

ZA SMEH

Dobernik je pri blagajni kupil vozni listek in odšel. Kmalu pa se je vrnil, potkal na okence ter dejal: »Zmotili ste se, gospod, zmotili ko ste mi menjali stotak.«

»Ne morem pomagati, opozoriti bi me bili morali takoj, ko sem vam denar oddal, zdaj je prepozno.«

»Če je vam prav, je meni tudi, se je nasmehnil Dobernik, »našteli ste mi namreč tri kovače preveč.«

Učitelj: »Kako se razdeli zemlja?«

Tonček: »S potresom, gospod učitelj.«

Dokler nisem vas spoznal, se mi je življenje zdelo puščava.

Zato torej mi misli vedno uhajajo na kamele kadar plešeni z vami.

Gozdar baronu: »Gospod baron, ali naj za da nes prenehamo z lovom?«

Baron: »Zakaj? Mar ni nobene divjačine več v lovišču?«

Gozdar: »Dovolj je je, toda iz bolnišnice so nam javili, da nimajo nobene postelje več proste.«

Nočni čuvaj je začul sumljiv ropot, šel je v ono smer ter naletel na »svedrova«, ki je vrtil blagajno. Hej, vi, kaj pa počenjate tu?«

Vlopilec se je sicer prestrašil, a se takoj ma-
šel rekoč: »Psi, psi, nikar tako ne kričite. Saj ho-
čem samo pogledati, če je moja hranilna vloga v
redu. Dandanes ni človek nikoli dosti previden.«

Neki južnonemški farmar se je po daljši odsot-
nosti vračal domov ter na potu naletel na enega
izmed svojih slug. No, kaj pa je, da se držiš tako
čemerno?«

»Kaj bi se ne, vaš najljubši lev je poginil.«

»Lov, poginil? Zakaj pa?«

»Konjskega mesa se je preobjedel.«

»Kje ga je pa dobil? Mar sta tudi konja po-
ginila?«

»Poginila sta, ko sta prej vso noč vodo vozila.«

»Čemu pa vodo?«

»Rabili smo jo, ko je vaše posestvo gorelo.«

Dobernik: »Zakaj naj ti darujem deset di-
varjev?«

Štibernik: »Zato, ker te nisem prosil za deset
kovačev. Ali ne poznaš prav nobene hvalečnosti.«

Dobra knjiga je dober tovariš!

P. Mavricij Teraševs knjige:

Za visokim cillem

Pri studencih zdravja in moči

Po stezah resnične popolnosti

naj bi krasile vsako knjižnico

V prvi knjigi nam pisatelj slika pota in ovire krščanskega življenja. — V drugi nam nudi sredstva za pravo bogoljubno življenje. — V tretji pa nas navaja k mednarodnim krepostim, ki so vrhunec krščanske popolnosti. — Knjige so lepo opremljene ter stanejo nevezane vsak zvezek 24 Din. — Dabo se pri:

H. Ničman — Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vsajencev in narobe.

Kovaška vajenca
sprejme Ant Rožnik,
Dobrunje št. 90, p. So.
Hruica

Novo kuharsko knjižico
za 10 Din razpoložna
uredništvo knjižice,
Rožna dolina c. XVII/29

Broje svinje 12telov
prodajam
ali zamenjam za debe-
lega prašica — Ivan
Peklar, Podsmreka 44,
p. Dobrova

18 letni kmečki fant
išče službo malega
hlapca. Naslov v upravi
Domoljuba pod št. 477.

Slamo za stelo kupim.
Ponudbe s ceno
na Joža Burger, Hraše
št. 20, Smlednik

Čebelarji! Vse čebe-
larske potrebitve, prvovrstne
Vam odda največje
Fr Stanica Belartina
in založna podjetnik
strojev v Ljubljani. Go-
spodarska c. l. Ku-
pimo čebele stare
čebelar in druge kovine.

Srednje velika posestvo
z vsem inventarjem se
kupi. — Plača se takoj
v gotovini. — Ponudbe
je poslati na: Mission
catholique yougoslave,
Aumetz (Moselle) franc.

Hlapca, dekle, pastir-
ja itd., dobite
najhitreje in najzanes-
ljiveje, ako ga iščete
polom malega oglasi-
nika v »Domoljubu«. Vaš
naslov se lahko nalise
v oglasu ali pa ga pove
uprava

PREVOZ PREMOGA

iz rudnika na postajo, oddaljeno 5 km, oddamo, —
Hlevi na razpolago. Na zahtevo preskrbimo krmo
ml. — Ponudbe na: »Slograd«, slov. gradbena in in-
dustrijska družba, Ljubljana.

Oh, te tašče! Gospod Tevželj, ki je bil pod co-
pato svoji ženi, se je potihem prikradel v kuhinjo
ter šepetaje dejal kuharici: »Jutri pride k nam na
daljši obisk moja tašča, to se pravi, mati moje
žene. Tu-le imate seznan njenih najljubših jedi.
Zapomnite si, kakor hitro pride ena izmed teh
jedi na mizo, ste ob službo.«

»Kako pa kaj vaš mož, ali je že kaj napredo-
val pri kolezarjenju?«

»Precej bolje zna, zdaj že dopusti, da ga otroci
gledajo.«

Abstinence med sloni. V nekem mestu so
imeli velik cirkus, v katerem je eden izmed slo-
nov pričel kašljati. Gospodar je naročil slugi, naj
da slonu likal vode, pomešane z močnim žganjem.
Drugo jutro je vprašal slugo, kako je slonu. »O,
precej bolje,« je ta odvrnil, »toda danes že vsi
drugi sloni tudi kašljajo.«

Zahvala

vsem, ki so našo mater

Ivano Verbič

iz Kozarij spremili na njeni žalni poti. Posebno
zahvalo se čast. viški duhovščini.

Žalujoči ostali.

»Ti trdiš, da so profesorji najbolj raztreseni
ljudje na svetu. Jaz pa poznam nekoga, ki mu v
raztresenosti noben profesor ni kos. Pomislil, pe-
ljal se je v tramvaju in sprevedniku stisnil v roko
sladkorček proti kašlju, dinar je pa dal v usta ter
ga pogoltnil.«

Za Vas imamo

Vizir D 62 Gitaro D 146
Nasoline D 95 Harmoniko D 69
Tambure D 65 Gramofon D 465

Zahtevajte brezplačni katalog
MEINEL & HEROLD
Izročila glasbi, prodajna
podružnica WARTHOE št. 167

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za
rane, hraste, lišaj, ture ter
druge kožne bolezni, ope-
kljne, ranitve, oparitve,
odprte ozeblinice l. t. d.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin«
kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno
po naših zdravniških in zdravilnih institucijah,
da zanesljivo in naglo celi tudi najtežje kro-
nične rane. »Fitonin« odpravi a oteklino in ne-
prijeten duh rane in že v začetku zdravljenja

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 25 gr. za Din 20.-, velika steklenica 100 gr. za Din 60.-. Ako bi ga ne
slečno se imeli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelek, Zagreb, poštni predal 1-76. Ako se naroči po
povzetju v mali ali veliki steklenici (manj se ne pošlje) tedaj znaša poštnina Din 10.-, ako se pa denar pošlje
naprej na »Fitonin« dr. z o. j. poštni čekov, račun št. 57.757 v Zagrebu, se prihrani S TEM VSAK POŠTNI STROŠEK.

Zastoj se pošlje poučna knjižica št. 17., vsakomur, ki jo zahteva!

Dovolj po ministr. pod S. br. 611 Z. IV. 1933.

Prvovrstno suknjo, gotove obleke, sukaje, plašče za
ženske, moške in otroke od 150 do 580 Din Vam
nudi največje konfekcijska trgovina
RUOLF ARH, Jesenice, Kralja Pe-
tra 12. Zamenjam tudi za ovčjo volno.

Zahvale.

»KARITAS« mi je po smrti mojega
moža takoj izplačala celo posmrtnino,
Smatram za dolžnost, da se ji tem po-
tom javno zahvalim ter vsakomur pri-
poročam

Dobrih pri Guštanju, dne 8. I. 1934

Zorman Ana, l. r.

Podpisani upravičenec sem imel pri
bivši Zadrugi, katero je prevzela
»Karitas«, zavarovano »vojo sorodnico.
Za točno izplačilo posmrtnine po njeni
smrti se zavarovalnici »KARITAS«,
najlepše zahva jujem.

Sp. Hode, dne 10. I. 1934.

Cebe Anton, ključavničar, l. r.

Ker mi je »Karitas« izplačala po
ranem možu brez odbitka zavarovano
vso, jo vsakemu toplem priporočam
kot res pravo in solidno zavarovanje.

Gradec, dne 11. I. 1934.

Ana Nemanic, vdova, l. r.

HRANILNE KNJIZICE

Kamniške mestne hranilnice vzamem za polno
vrednost v zameno za blago in gotovino. Kdor
hoče priliko izbrati, naj pošlje ponudbo na upravo
»Domoljuba« pod »Knjižica« št. 484.

**PROST
VSEH MUK**

POAPNENJA ŽIL!

Gospa B. K. iz W. nam piše:

Zdravja svojega moža si ne bi mogla
misliti brez Vašega zdravilnega in v
resnici čudotvornega sredstva. Ni mo-
gel že skoro več ho fiti, govoril je zelo
slabo in tudi jasno misliti že ni mogel
več. Sedaj dobro govori ter dela dalje
izlete in potovanja brez težav.

**Zahvaljujem se naj-
lepše in najpričnejše!**

Znanstveno razpravo o tem domačem
zdravilnem s pitjem pošlje na željo
popolnoma brezplačno

poštno zbiralno mesto:

GEORG FULCHER, Berlin-Konigsberg
Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 111

8 DNI SEJEM!

Novost za Ljubljano!

Na stojnicah najrazličnejše blago po izredno nizkih cenah.
Za otroke je preskrbljena posebna zabava. Izrabite to
ugodnost. Pridite, nihče Vas ne vpraša, če kupite ali ne.

ANT. KRISPER, Ljubljana

Mesni trg 26 — Stritarjeva ulica 1-3